ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

Η ΚΟΥΚΛΟΠΑΝΤΡΕΙΕΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος)

Ἂν τύχῃ καὶ πεθάνη ὁ σπιτονοικοκύρης, κακὸ δὲν τοῦ θέλει τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ θὰ βγῇ ἔξω στὴν αὐλὴ νὰ χορέψῃ !... Ὁ γὰρ θανατός σου ζωή μου !

Τὸ εἶπε καὶ τὸ ἔκαμε. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπέθανεν ὁ ἰδιοκτήτης, ἡ δὲ Πολυτίμη ὡς τὸ ἔμαθεν ἐξῆλθεν εἰς τὴν αὐλήν, ἐπιάσθη ἀπὸ τὴν μίαν χεῖραν μ' ἕνα κοράσιον ὀκτὼ ἐτῶν, γειτονοπούλαν καὶ ἤρχισε νὰ χορεύῃ τὸν τσάμικον.

Ὁ χορὸς ἐκεῖνος τῆς βγῆκε ξυνός. Τὴν νύκτα, βαθειὰ τὰ μεσάνυχτα, ἡ Πολυτίμη ἐξύπνησεν ὅλους τοὺς ἐνοίκους καὶ ὅλους τοὺς γείτονας τοὺς ἔξω τῆς αὐλῆς μὲ τὰς φωνὰς της τὰς ἀγρίας. Τὴν εἶχαν πιάσει ὑστερισμοί...

Ὁ Βασιλάκης ἐλθὼν πολὺ ἀργὰ καὶ οἰνοβαρής, ὡς φαίνεται, τῆς εἶχε κάμῃ σκηνὴν ζηλοτυπίας. Εἶχε μάθῃ ὅτι ἡ νεαρὰ γυνὴ ἐσύχναζεν ἀκόμη εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνων, ὅπου εἶχε διατελέσει ἐπὶ μίαν σελήνην ὡς μαγείρισσα καὶ ὅπου ὑπῆρχον καὶ δύο νέοι ἄγαμοι, υἱοὶ τῆς οἰκογενείας. Ὁ Βασίλης λοιπὸν ἐζήλευε φοβερὰ καὶ ἤρχισε νὰ βασανίζῃ καὶ νὰ δέρνῃ τὴν πτωχὴν γυναίκα. Τόσον ἐξήφθη ἐκείνη καὶ τόσον τραγικὰ ἐφώναξεν ἐν μέρει παίζουσα κωμῳδίαν, ὥστε ἐξάφνισεν ὅλους τοὺς γείτονας, ἐπάνω εἰς τὸν πρῶτον ὕπνον των.

Εἰς μίαν γωνίαν τῆς αὐλῆς, πλησιέστερα εἰς τὸ βάθος, ὑπῆρχεν ἕνα πηγάδι τὸ ὁποῖον θὰ εἶχε ὡς δύο σπιθαμὰς νερὸ κιτρινωπὸν καὶ ὄζον καὶ ἦτο σκεπασμένον μὲ σανίδινον καπάκι. Ἡ Πολυτίμη τραβῶντας τὰ μαλλιά της, κοπτομένη, σχίζουσα τὰ μάγουλά της καὶ φωνάζουσα ἀγρίως, ἔτρεξε πρὸς τὸ μέρος τοῦ πηγαδιοῦ, ἐσήκωσε τὸ καπάκι καὶ ἐφώναζεν ὅτι... τώρα θὰ πέσῃ νὰ πνιγῇ !

— Νὰ, θὰ πέσω... ἔπεσα ! Νὰ ὄψεσαι Βασιλάκη !... Μ' ἐπῆρες στὸ λαιμό σου... Νά ! πέφτω στὸ πηγάδι !...

Εὐτυχῶς μιὰ γειτόνισσα, τῆς ὁποίας ὁ οἰκίσκος ἦτον σύρριζα ἔξω ἀπὸ τὴν αὐλόπορταν, ἤκουσεν ὅλον τὸν θόρυβον, κ' ἐπειδὴ ἡ αὐλόπορτα ἦτον ἀνοικτή—(τὴν ἄφινε πάντοτε ἀνοικτὴν ἡ Πολυτίμη διὰ νὰ ἔρχεται ὁ Βασίλης ὅ,τι ὥραν ἤθελε καὶ μάλιστα ἐσχάτως εἶχε γείνῃ ἄφαντον τὸ πλάγιον μάνδαλον τῆς θύρας καὶ ἡ Ζαφείραινα εἶχεν ἐκφράσει παράπονον διὰ τοῦτο) —ἠμπόρεσε νὰ τρέξῃ μέσα κ' ἐκράτησεν ἀπὸ τοὺς δύο βραχίονας τὴν Πολυτίμην καὶ τὴν ἐμπόδισε νὰ κάμῃ κακόν. Ὅσον διὰ τὸν Βασιλάκην οὗτος εἶχε μείνῃ εἰς τὸ δωμάτιον, εἶχε μισανοιξει τὸ παράθυρον κ' ἐκύτταζε περιέργως νὰ ἰδῇ ἂν ἡ Πολυτίμη θὰ ἔπιπτε πράγματι στὸ πηγάδι.

***

Ἡ Ζαφείραινα καὶ ἡ κόρη της δὲν ἐφάνησαν. Ἠκούοντο πεπνιγμένοι γέλωτες ἀπὸ τὸ δωμάτιόν των, ἀλλὰ δὲν ἠνοίχθη ἡ θύρα των. Τὴν ἄλλην ἡμέραν εἰρήνη ἔγεινε μεταξὺ τοῦ ζεύγους καὶ διαχύσεις ἐπανῆλθον, ὅπως ἐπανέρχωνται μετὰ τὰ πείσματα καὶ τὰς ἔριδας.

Μόνον ἄλλο τι συνέβη. Ὁ πρώην σύζυγος εἶχεν ὑπάγει εἰς τὴν ἀστυνομίαν κ' ἐκλαύθη ὅτι ἡ σύζυγός του, χωρὶς νὰ ἔχῃ διαζύγιον συνέζη παρανόμως μ' ἕνα Βασιλάκην. Ὁ ἀστυνόμος σύμφωνα μὲ τοὺς γραπτοὺς καὶ τοὺς ἀγράφους κανονισμούς, ἐκάλεσε τὴν Πολυτίμην εἰς τὸ Τμῆμα καὶ τὴν ἐξήτασεν. Ἐκείνη διηγήθη ὅ,τι ἤθελεν. Εἶπεν, ὅτι τὸ εἰκόνισμα ποὺ τῆς ζητεῖ ὁ θεῖος τοῦ ἀνδρός της δὲν τὸ δίδει καὶ τὴν στεφανοθήκην τὴν ἔχει ὑπὸ τὸ εἰκόνισμα καὶ τὸ στέφανό της τὸ τιμᾶ, καὶ ὅτι μὲ τὸν Βασιλάκην, συγγενῆ της ὄντα, ἔχει ἀθῶαν φιλίαν.

— Γιατὶ τότε δὲν θέλεις νὰ πᾶς μὲ τὸν ἄντρα σου ; ἠρώτησεν ὁ ἀστυνόμος.

— Ἐγὼ !... ἀνέκραξεν ἐν βαθείᾳ ἐκπλήξει ἡ Πολυτίμη. Ἐγὼ τὸν ἄντρα μου τὸν θέλω, κ' ἂς μὲ πάρῃ...

Ὁ ἀστυνόμος ἔστράφη πρὸς τὸν ἄνδρα :

— Καὶ σύ, τοῦ λέγει, τὴν θέλεις, τὴν γυναῖκα σου ;

— Ἐγώ !... ἀνέκραξε μετ' ἀποστροφῆς ἐκεῖνος. Ὄχι ! Ποτὲ στὸν κόσμο ! Μήτε ζωγραφιστήν !...

— Τί παράπονα ἔχεις, τότε ; συνεπέρανεν ἀπορηματικῶς ὁ ἀστυνόμος.

Τὴν ἴδιαν ἐσπέραν ἡ Πολυτίμη διηγεῖτο θριαμβεύουσα εἰς τὴν γειτόνισσαν, ἐκείνην, ποὺ εἶχε τρέξει νὰ τὴν γλυτώσῃ μὴ πνιγῇ τὸ κόλπο της τοῦτο.

— Εἶπα κ' ἐγώ, μπράβο !... τόνε θέλω τὸν ἄντρα μου, ἀκοῦς ἐκεῖ !... Πῶς λές ; Καλὰ τὰ καταφέρνω ;

— Ὄχι καλλίτερα, μπράβο σου ! ἀπήντησεν μετὰ θαυμασμοῦ ἡ γειτόνισσα.

— Ἄ ! τί βλάκες ποὺ εἶν' οἱ ἄντροι !...

***

Ἔνεκα τῶν διαφόρων τούτων περιστάσεων καὶ τοῦ θανάτου τοῦ ἰδιοκτήτου αἱ ἔριδες μεταξὺ τῆς Πολυτίμης καὶ τῆς Ζαφείραινας εἶχον κοπάσει δι' ὀλίγας ἡμέρας. Ἀλλὰ τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν εἶχε κληθῆ εἰς τὴν ἀστυνομίαν ἡ νεαρὰ γυνή, ἡ Ζαφείραινα τῆς ἐζήτησε πάλιν, ἐξ ὀνόματος τῆς χήρας καὶ τῶν τέκνων της, τὰ καθυστερούμενα ἐνοίκια καὶ τῆς ὑπέμνησεν ὅτι ὤφειλε τὸ ταχύτερον να εὕρῃ οἴκημα νὰ μετακομισθῇ. Ἡ Πολυτίμη εἶπεν ὅτι θὰ δώσῃ τὰ ἐνοίκια ὅταν εὐκολυνθῇ καὶ θὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ δωμάτιον ὅταν μπορέσῃ. Ἡ Ζαφείραινα ἀπήντησεν ὅτι τὰ ἐνοίκια θὰ τὰ πληρώσῃ καὶ θὰ πῇ κ' ἔνα τραγοῦδι καὶ ἀπὸ τὸ δωμάτιον θὰ φύγῃ καὶ θὰ πηδήσῃ, καθὼς ἐπήδησε καὶ χόρεψε τὴν ἡμέραν ποὺ εἶχεν ἀποθάνει ὁ σπιτονοικοκύρης...

Κι' αὐτὸ μόνον τὸ ἄσκημο φέρσιμο νὰ μάθουν οἱ κληρονόμοι, ἀρκεῖ διὰ νὰ τοὺς κάμῃ νὰ τῆς τὰ πετάξουν ἔξω τὰ ροῦχα της.

Τέλος ὁ ἀγὼν ἐσκληρύνθη, καὶ ἡ πάλη ἐπανήρχισε δεινή.

Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐγίνοντο τακτικά, πρωί, μεσημέρι καὶ βράδυ, οἱ καυγάδες μεταξὺ τῶν δυὸ γυναικῶν. Ἡ Πολυτίμη τῆς ἔψαλε τῆς Ζαφείραινας, ὅλα ὅσα τῆς εἶχαν ψάλῃ αἱ δυὸ ἄλλες νοικάρισσες, καὶ ἄλλα τόσα, καὶ πολὺ περισσότερα.

Δὲν τὰς ὠνόμαζε πλέον Ζαφείραινες ἀλλὰ Γιαγκίαινες, ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ γαμβροῦ. Αὐτὸ ἤρκει διὰ νὰ κάμῃ τὴν γραῖαν νὰ σκυλιάσῃ.

Μίαν ἡμέραν ἡ Ζαφείραινα εἶχε ξυπνήσει πολὺ ἄσχημα καὶ ἄρχισε λίαν πρωΐ, πρὶν ἀνατείλῃ ἀκόμη ὁ ἥλιος ἀτελείωτον καυγᾶν.

— Ἡ βρωμοῦσα ! ἡ μπαλλαρίνα ! ἡ λεγάμενη ! ποὺ εἶνε βγαλμένο τὸ νάμι (*) της, ἐδῶ καὶ στὴν Πόλι !... Θορρεῖ πῶς εἶνε τὰ μοῦτρα της !... Κ' ἔχει στόμα νὰ πῇ γιὰ τὸ κορίτσι τὸ δικό μου !... Αὐτὴ κι' ὁ Βασιλάκης της ποὺ ἔβγαλε τὴν πεντούγια ἀπ' τὴν πόρτα, γιὰ νὰ ἔρχεται τὴν νύκτα ὁ ἀποτέτοιος της ! Ποὺ τὴν ἐκουβάλησε στὴν ἀστυνομίαν ὁ ἄντρας της !... Αὐτὴ ποὺ τῆς ἔκαμε ὁ ἀποτέτοιος της προχθὲς μιὰ σκηνὴ κ' ἔβαλε τὶς φωνὲς σὰ δαιμονισμένη ! Κ' εἶχε βγάλει τὴν πεντούγια ἀπ' τὴν αὐλόπορτα, γιὰ νἄρχετ' ἐλεύθερα νύχτα καὶ σκοτάδι ὁ—πῶς τονὲ λένε—ὁ ξαδερφός της! Γιατὶ μωρὴ τὴν ἔβγαλες τὴν πεντούγια ;...

Κάθε ἥμισυ λεπτὸν ἐπανήρχετο εἰς τὸν μονόλογον ἡ «πεντούγια», καὶ κάθε πέντε δευτερόλεπτα ἐγίνετο λόγος «διὰ τὸ πηγάδι».

— Κ' ἔκαμε πὼς ἤθελε τάχα νὰ πνιγῇ... Κ' ἐσήκωσε τὴ γειτονιὰ στὸ ποδόρι, νὰ φωνάζῃ στὶς δυὸ ἀπὸ τὰ μεσάνυκτα, σὰν τρελλή, σὰν δαιμονισμένη... Ποὺ ἤξερε νὰ βγάλῃ τὴν πεντούγια ἀπ' τὴν πόρτα, γιὰ νἄρχεται ὁ λεγάμενος. Καὶ τῆς ἔκαμε τὸ ζηλιάρη, κ' αὐτὴ ἔκανε πὼς ἤθελε νὰ πέσῃ στὸ πηγάδι, νὰ πνιγῇ. Γιατὶ μωρὴ μπαλλαρίνα, σὰν ἤθελες νὰ πνιγῇς δὲν πνιγόσουνα ! Νὰ, ἔλα, τὸ κάνω χαλάλι τὸ πηγάδι, κ' ἂς βρωμήσῃ... Ἔλα, τσακίσου, πέσε νὰ πνιγῇς ! Ἔλα, νά... βγάζω καὶ τὸ καπάκι... τὸ κάνω χαλάλι τὸ πηγάδι... Ἔλα, πέσε νὰ πνιγῇς !...

Καὶ ἅμα λέγουσα, ἀφήρεσε πσάγματι τὸ κάλυμμα τοῦ πηγαδιοῦ καὶ διὰ χειρονομιῶν ἐκάλει τὴν Πολυτίμην νὰ ἔλθῃ νὰ πέσῃ μέσα.

— Ἔλα τὸ κάνω χαλάλι σοῦ λέω !...

— Τὸ κάνεις χαλάλι, ἀπήντησεν μόνον ἡ Πολυτίμη, γιατὶ δὲν εἶνε δικό σου· εἶνε ξένο.

Καὶ δὲν εἶπε πολλὰ ἄλλα, ὅπως ἄλλοτε συνείθιζε. Τὴν πρωΐαν ἐκείνην ἐφαίνετο ὡς νὰ εἶχε δέσει τὴν γλῶσσαν της. Ἴσως ἐπεφυλάσσετο νὰ τροχίσῃ κι' αὐτὴ τὴν γλῶσσαν της κατόπιν. Πλὴν μάλλον φαίνεται ὅτι εἶχε λάβει ἤδη τὴν ἀπόφασίν της, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ὡμίλει πλέον.

***

Μετὰ δυὸ ἡμέρας ἡ Πολυτίμη ἐξεκένωσε τὸ δωμάτιον κ' ἐκουβαλήθη ἀλλοῦ, χωρὶς νὰ πληρώσῃ τὰ ὀφειλόμενα. Ὅταν ἡ Ζαφείραινα ἔμεινε μόνη μὲ τὴν κόρην της, καθότι ὅλα τὰ ἄλλα δωμάτια ἐδόθησαν κατὰ προτίμησιν εἰς «μπεκιάρηδες», ἤρχισε κακὴν φαγοῦραν μὲ τὴν κόρην της τὴν ἰδίαν, ἥτις εὑρίσκετο εἰς τὸ τελευταῖον στάδιον τῆς ἐγκυμοσύνης. Τὴν ὕβριζε, τὴν ἔτρωγε, τὴν ἐβασάνιζε, τὴν ἔδερνε, τὴν ἐδάγκανε καὶ τὴν κατηρᾶτο ὅτι θὰ τὴν θάψῃ !...

Καὶ ὅταν πλέον θὰ τὴν ἔθαπτε ἐπεφυλάσσετο νὰ δέρνεται μόνη της !...

†Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης

Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης

(*) Νάμι=τὸ ὄνομα.